

Jeg siger paa Forhaand: Velbekomme. Hvilke Anstrengelser den højtærede Minister end vil gøre sig, vil han intet opnaa hverken hos den store Vælgerbefolkning eller hos den tænkende Del af sine Tilhængere. Misforholdet er for stort.

Det indser forhaabentlig ogsaa den højtærede Minister som den kloge Mand, han er, og jeg gaar ud fra, at han ogsaa vil drage den eneste fornuftige Konsekvens af Sagen, nemlig denne at gaa ned fra den moralske Koturne, han hidtil har benyttet, og paa det jævne indlade sig paa en virkelig Realitetsforhandling om Banklovforslaget. Paa dette Grundlag vil den højtærede Minister kunne regne paa vidtstrakt Imødekommenhed fra vor Side.

Zahle: Til det ærede Medlem Hr. Aksel Jensen skal jeg sige, at jeg giver ham fuldkommen Ret i, at man ikke bør tillægge Bankinspektøren og hans Embede større Betydning, end det virkelig har. Men man bør saa heller ikke tillægge dette Embede og dets Indehavere et større Ansvar, end der med Grund paahviler dem. Det vilde være urigtigt at betragte Bankinspektøren som en Art Overfinansbestyrer her i Landet, til hvem man med Grund kan henvende sig, naar en Bank er kommet i en vanskelig Situation, eller der ellers er opstaaet finansielle Vanskeligheder her i Landet og sige til ham: hvorledes skal vi nu klare det? og give ham Ansvaret for, hvad der af Nationalbanken og Ministeriet foretages i en saadan Sag. Det er at paalægge ham et alt for stort Ansvar. Jeg har Indtrykket af, at man fra en vis Side ligesom vil gøre Bankinspektøren ansvarlig for visse store Skader, der er sket. Det kan man efter min Mening ikke. Ansvar for, hvad der er sket i saadanne Sager, maa naturligvis paahvile dem, der er i selve den vanskelige Situation, Bestyrelsen, Direktionen for den Bank, der er i Vanskelighed, og Nationalbanken, hvis den blander sig ind i Sagen; thi den har Indsigt i Forholdene og Adgang til at se, hvordan det i Virkeligheden forholder sig. Men at styrte sig over Bankinspektøren eller den endnu langt fjernere staaende Erhvervsminister og give dem Ansvar for saadanne Sager er ganske urimeligt. Jeg er glad ved at se, at paa den Bund, paa hvilken man skal staa

for at anstille disse Betragtninger, har det ærede Medlem Hr. Aksel Jensen stillet sig ved denne Forhandling.

Hvad selve Lovforslaget, som det nu foreligger, angaar, er der efter min Mening ved dets Affattelse vist stor Imødekommenhed mod de Ønsker, der blev fremsat i forrige Rigsdagssamling. Der var navnlig to Punkter, paa hvilke først jeg og senere flere andre satte ind og ønskede Forandringer i det Lovforslag, som forelaa for dette høje Ting i Fjor, nemlig for det første Slettelse af Forbudet imod privat Bankvirksomhed. Det er sket, og det sætter jeg overordentlig Pris paa. Jeg anser det for en stor Forbedring. Og saa anser jeg det ogsaa for en stor Forbedring, at Bestemmelserne angaaende Andelsbanker og Andelskasser er taget ud. Det er ikke, fordi jeg mener, at der ikke bør lovgives paa dette Omraade. Jeg tror tværtimod, at den Situation, vi befinder os i, gør det aldeles indlysende, at det er nødvendigt at faa en Lovgivning paa dette Omraade. Der er efter min Mening — og den bestyrkes mere og mere ved, hvad vi faar at se i disse Dage — ikke noget Ord, der er mere misbrugt her i Landet end Ordet Andel. Man knytter Andel til en Række Foretagender af finansiel Art, som ikke har Spor med Andelsvirksomhed at gøre, rene og skære Aktieselskabsforetagender, som under Ly af Navnet „Andel“ kommer til at indtage en Stilling, som de aldrig vilde kunne være kommet til at indtage, hvis det havde været Befolkningen, som havde med dem at gøre, klart, at det var rene og skære Aktieforetagender.

Det er indlysende, at dette Forhold maa rettes, og efter alt, hvad der er foregaaet under Andelsvæsenets hidtilværende Ledelse, kan man virkelig ikke overlade det til den selv at ændre dette; thi de er gaaet saa langt ud i den Art forklædte Virksomheder, at det er ganske nødvendigt, at der kommer en Lovgivning paa dette Omraade. Jeg mener ikke, det skal være en Lovgivning, som skal lægge Andelsvirksomheden i snærende Lænker, men det skal være en Lovgivning, som giver ordnende og vejledende Regler for Andelsvæsenet, hvilket Forholdene har vist er aldeles nødvendigt. Bl. a. er der sket det her i Landet, at man har givet sig til at